

**ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Самойлова Юлія Костянтинівна

ПІБ здобувача

КУРСОВА РОБОТА

Оцінка рівня фінансової безпеки організації в умовах війни

тема

Навчальна
дисципліна

Фінансово-економічна безпека організації

назва навчальної дисципліни

Ступінь освіти

Фаховий молодший бакалавр

фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр

Галузь знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

Спеціальність

072 Фінанси, банківська справа та страхування

код і найменування спеціальності

Освітньо-професійна
програма

Фінанси і кредит

назва освітньо-професійної програми

Академічна група

Ф-22

назва академічної групи

Харків, 2024 рік

Керівник:

Постольна Наталія Олександрівна, викладач
циклової комісії економіки, управління та
адміністрування, спеціаліст вищої категорії

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач

підпис здобувача

Самойлова Ю. К.

ПІБ здобувача

Підсумкова оцінка: _____ (балів)

Члени комісії з захисту:

(підпис)

Н. О. Постольна

(підпис)

І. В. Нагорна

**ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий
коледж Державного торговельно-економічного
університету»**

**Циклова комісія економіки, управління та
адміністрування**

Самойлова Юлія Костянтинівна

ПІБ здобувача

ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

Навчальна
дисципліна

Фінансово-економічна безпека організації

назва навчальної дисципліни

Тема роботи

Оцінка рівня фінансової безпеки організації в умовах
війни

тема курсової роботи

Термін подання
завершеної роботи

27.04.2024 р.

фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр

Графік виконання роботи

Виконання роботи за розділами	Термін виконання
Вибір та затвердження теми	05.02 – 17.02.2024
Добір та аналіз літератури за обраною темою	19.02 – 24.02.2024
Складання плану курсової роботи	26.02 – 02.03.2024
Написання вступу та I розділу	04.03 – 23.03.2024
Написання розрахункової частини (II розділ) курсової роботи	25.03 – 13.04.2024
Написання висновків та пропозицій, оформлення курсової роботи	15.04 – 20.04.2024
Подання курсової роботи керівнику для рецензування (для рекомендації до захисту)	22.04 – 27.04.2024
Захист курсової роботи	06.05 – 11.05.2024

Завдання видав

Науковий керівник

Наталія ПОСТОЛЬНА

(підпис)

Завдання отримав

Здобувач

Юлія Самойлова

ПІБ здобувача

«19» лютого 2024 р.

«19» лютого 2024 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1 Теоретичні основи забезпечення фінансової безпеки організації	5
1.1 Теоретичні аспекти фінансової безпеки як складової економічної безпеки організації.....	5
1.2 Вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на економічну безпеку організації	7
Розділ 2 Формування фінансової безпеки організації	10
2.1 Підхід до моделювання фінансової складової економічної безпеки ДП «Селидвугілля».....	10
2.2 Підхід до оцінювання фінансової складової економічної безпеки ДП «Селидвугілля».....	17
Висновки.....	23
Список використаних джерел.....	24
Додатки	
Додаток А Вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на економічну безпеку ДП «Селидвугілля» у розрізі її функціональних складових.....	27
Додаток Б Фінансова звітність ТОВ ДП «Селидвугілля»	29
Додаток В Основні етапи розробки та реалізації стратегії підвищення фінансового рівня системи економічної безпеки ДП «Селидвугілля»	41

ВСТУП

За сучасних умов ринкових відносин економічна діяльність добувних організацій потребує не лише забезпечення їх сталого та ефективного функціонування, але й розробки такої системи економічної безпеки, при якій зміна чинників внутрішнього та зовнішнього середовищ суттєво не впливала б на їх економічну діяльність.

Недостатня увага до ролі та місця економічної безпеки в системі управління організації призводить до їх неадекватної реакції на небезпеки та загрози, що виникають у сучасному економічному середовищі.

Причин депресивного розвитку вітчизняних добувних організацій багато, але головні з них полягають технологічній відсталості і фізичному зносі основних засобів, недостатньому фінансуванні, повільну реструктуризацію галузі, відсутність висококваліфікованого кадрового потенціалу, непривабливий інвестиційний клімат. В даному контексті особливої актуальності для України набуває проблема розробки ефективної системи забезпечення та підвищення економічної безпеки добувних організацій України. В силу необхідності вирішення окреслених питань, дана проблематика є своєчасною та актуальною.

Питання забезпечення економічної безпеки організацій у розрізі функціональних складових вивчали такі вчені як: Б. М. Андрушків, З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, В. М. Геєць, З. Б. Живко, І. П. Мігус, І. П. Отенко, С. М. Ілляшенко, В. Л. Тамбовцев, О. О. Молодід, Т. В. Момот, Н. В. Штамбур, Я. А. Жаліло, О. В. Федосова [1-9]. Проте, незважаючи на численні дослідження, дане питання не втрачає своєї актуальності.

Метою дослідження є обґрунтування науково-теоретичних положень і розроблення практичних рекомендацій щодо удосконалення забезпечення економічної безпеки з урахуванням галузевої приналежності та особливостей формування їхніх фінансових ресурсів.

Для досягнення поставленої мети було визначено такі завдання:

- проаналізувати та виділити наукові підходи до визначення поняття

економічної безпеки організації;

- виділити функціональні складові економічної безпеки та обґрунтувати їхній зв'язок із загрозами та факторами впливу на організацію;

- розробити підхід до оцінювання економічної безпеки організації, який враховує особливості формування фінансів з урахуванням галузевої приналежності;

- визначити місце, значення та вплив фінансової функціональної складової економічної безпеки організації на формування її системи економічної безпеки;

- запропонувати комплекс заходів із забезпечення економічної безпеки організації.

Об'єктом курсової роботи є процеси оцінювання та забезпечення економічної безпеки організації.

Предметом дослідження є фінансова безпека діяльності ДП «Селидвугілля».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЇ

1.1 Теоретичні аспекти фінансової безпеки як складової економічної безпеки організації

У науковій літературі зустрічаються різноманітні теоретичні підходи до визначення економічної безпеки організації. З-поміж всього спектру точок зору виділяють три основні етапи еволюції наукової думки до розуміння даної категорії (рис. 1.1) [6].

Рисунок 1.1 – Генезис поняття «економічна безпека організації»

Фінансова діяльність організації повинна бути націлена на ефективне використання фінансових ресурсів і можливостей та забезпечення їх систематизування, також слід спостерігати за дотриманням кредитних і розрахункових дисциплін, прагнення отримання раціонального співвідношення

власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування організації [17].

З боку держави негативний вплив відчутний особливо у сфері фінансування шахт, оновлення основних засобів добувних організацій, відсутності коштів для придбання та впровадження сучасної високопродуктивної очисної та прохідницької техніки, транспортних засобів, а також новітніх технологічних рішень ведення видобутку вугілля та ін. Для вирішення окреслених питань особливого значення набуває розгляд сучасних підходів для формування системи економічної безпеки організації у розрізі її функціональних складових, а також визначення їхньої структури, що враховували б галузеву специфіку. Це дасть змогу в майбутньому дослідити вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ і сформувати діючу систему забезпечення їх безпеки.

Розкриття сутності фінансової безпеки організації базується на знаходженні найбільш важливих її характеристик. До найбільш важливих характеристик фінансової безпеки організації є:

- обсяги і структуру фінансових ресурсів організації;
- джерела формування фінансових ресурсів і їхню вартість;
- обсяги і структуру сукупного капіталу організації;
- напрями, обсяги і структуру використання фінансових ресурсів організації;
- співвідношення доходів і витрат організації;
- співвідношення обсягів внутрішніх і зовнішніх джерел формування фінансових ресурсів організації;
- рівень фінансового ризику і обсяги формування прибутку організації;
- якість прибутку, що отримує підприємство в процесі господарювання, і її достатність для самофінансування;
- частку і якість позикових коштів у складі фінансових ресурсів і сукупного капіталу організації;
- рівень платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості та спроможність витримувати наслідки негативних фінансових явищ;

- наявність резервів і спроможність організації швидко забезпечити мобілізацію фінансових ресурсів із різних джерел, зокрема внутрішніх;
- здатність фінансової системи організації до необхідних швидких змін під впливом внутрішнього та зовнішнього середовища тощо [18].

Отже в системі економічної безпеки організації фінансова складова буде головною, так як оборотні кошти під час господарської діяльності мають тривалий термін кругообігу і переважна більшість з них є залученими коштами у вигляді авансів отриманих і кредитами банківських установ. Тобто раціональний баланс власних і залучених коштів є основою для фінансової стійкості та є одним із головних напрямів комплексного забезпечення системи економічної безпеки.

1.2 Вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на економічну безпеку організації

Добувна промисловість України як базова галузь, що формує засади енергетичної безпеки держави, протягом останніх років перебуває у кризовому стані. Основними причинами існуючої ситуації поряд з ускладненням умов видобутку вугілля є незадовільний стан техніко-технологічної бази організації галузі й низький рівень відтворювальних процесів. Наведені фактори зумовлюють зниження впливу вугільної промисловості на рівень енергетичної незалежності країни. Виходячи з цього, першочергової актуальності набуває питання забезпечення економічної безпеки організації, як способів захисту від впливу внутрішніх і зовнішніх негативних проявів.

За останні роки кількість добувних організації в Україні зменшується. Така негативна тенденція спостерігалась з 2014 до 2018 р. Так, у 2015 р. їх зменшилась на 67 од. порівняно з 2014 р. і лише з 2018 р. спостерігається невелике поживлення. І лише у 2019 р. ситуація дещо покращилась – їх кількість збільшилась на 5 од. порівняно з 2018 роком.

До причин, які призвели до цього можна віднести: військові дії на території України; не рентабельність зачинених організацій; не стабільність на

економічному та політичному рівні країни; негативний вплив карантинних заходів, пов'язаних з COVID-19, фізичний знос обладнання та застарілі технології, що використовуються.

Фактори зовнішнього та внутрішнього середовищ, які здійснюють найсуттєвіший вплив на них у діяльності представлено в Додатку А.

З Додатку А можемо побачити, що найчутливішими до факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ є фінансова, ринкова, нормативно-правова та інформаційна складові економічної безпеки організації, що обумовлюється майже миттєвим їх реагуванням на зміни у нормативно-правовій діяльності держави, нестабільністю грошово-кредитного сектору економіки та ін. Не менш важливим є вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ добувних організацій на інноваційну та кадрово-інтелектуальну складову, менш суттєвим, проте важливим є їх вплив на виробничу, ресурсну, екологічну та інтерфейсну складові економічної безпеки.

Проаналізувавши вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на діяльність ДП «Селидвугілля», можемо стверджувати, що переважна більшість з них, на жаль, здійснює негативний вплив на діяльність організації. Так, спостерігається стійка тенденція зменшення обсягів випуску добувної продукції. У 2023 р. на ДП «Селидвугілля» такий спад становив 8,1 % до 2022 р. Одночасно зменшується кількість працівників на організації, за п'ять років чисельність скоротилась на 2597 осіб, або на 25 % до 2021 р.

Також на організації високим є рівень зносу основних засобів (більше 70 %). Темпи їх відновлення відстають від швидкості зносу. Результати аналізу зазначених показників свідчать про недостатність фінансових ресурсів на відновлення виробничих потужностей шахт і незадовільне фінансування інноваційних технологій вуглевидобутку, запровадження яких необхідне для модернізації технологічних процесів і обладнання.

У складі довгострокових зобов'язань на кінець 2023 р. обліковуються відстрочені податкові зобов'язання в розмірі 7214 тис. грн.

Більш загрозовою є ситуація з наявністю поточних зобов'язань, сума яких

систематично зростає. Аналізуючи звітність ДП «Селидіввугілля», слід відзначити збільшення поточних зобов'язань відповідно з 153498,0 тис. грн. у 2021 р. до 215283,0 тис. грн. у 2023 р.

Заборгованість організації на кінець 2023 р. по короткостроковим кредитам банків зменшилась до 8115 тис. грн., а по розрахунках з бюджетом становила 787 тис. грн., заборгованість з несплаченої зарплати (4862 тис. грн.) приблизно дорівнює місячному фонду оплати праці, що допускається на кінець року. Заборгованість за розрахунками зі страхування порівняно з 2022 роком зросла на 13 тис. грн. Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги на кінець 2023 року зросла та становить 1575 тис. грн.

ДП «Селидіввугілля» має збитки, сума яких на кінець 2023 р. становить 1249 тис. грн., причиною яких є висока собівартість вугілля та ціна на вугільну продукцію, яка у 2,6-1,2 рази нижча за собівартість.

Нагромаджена сума збитків вказує на ріст поточних зобов'язань, відсутність прибутку як джерела розвитку організації, унеможлиблює зростання капіталовкладень у збереження виробничих потужностей, запровадження інноваційних технологій.

Таким чином, аналіз факторів внутрішнього та зовнішнього середовища організації, їх систематичний моніторинг має знаходитись під постійною увагою керівництва організації, що дасть змогу сформувавши та у подальшому забезпечити належний рівень економічної безпеки та протидіяти негативним впливам ризиків та загроз. Адже вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ може здійснювати як стримуючий так і стимулюючий вплив на функціональні складові економічної безпеки і як наслідок виступати стимулятором або дестимулятором розвитку організації в цілому. Забезпечення високого або хоча б достатнього рівня кожної з перерахованих функціональних складових призведе до забезпечення системи економічної безпеки ДП «Селидіввугілля», головним завданням якої є підтримання стабільного, ефективного функціонування та розвитку.

РОЗДІЛ 2

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЇ

2.1 Підхід до моделювання фінансової складової економічної безпеки ДП «Селидвугілля»

При розгляді структури балансу вітчизняних добувних організацій, виявляються особливості структури їх активів, що перебувають у високій частці оборотних активів (близько 60 %). Таке співвідношення оборотних і необоротних активів характерно також і для сільськогосподарської галузі. Потреба в оборотних коштах визначається шляхом нормування методами, застосовуваними в промисловості, з урахуванням специфіки діяльності організації. Оборотні кошти на добувних організаціях мають тривалий за часом кругообіг. У зв'язку з цим є велика питома вага авансів замовників та кредитів банків. Дане положення дозволяє обґрунтувати важливість і актуальність обліку отриманих організацією авансів при моделюванні фінансового рівня її економічної безпеки.

Розуміння даної ситуації вимагає проведення дослідження впливу величини отриманих авансів на показники фінансової безпеки. Для дослідження нами обрано такі показники, що застосовуються в аналізі фінансової стійкості та економічної безпеки організації (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1 – Методика розрахунку складових фінансового рівня економічної безпеки організації

Рівень фінансової безпеки організації	Показник	Формула розрахунку
Короткострокова платоспроможність	Коефіцієнт поточної ліквідності	Оборотні активи/Короткострокові зобов'язання
Довгострокова платоспроможність	Коефіцієнт автономії	Власний капітал/Зобов'язання
Фінансова ефективність	Рентабельність активів (ROA)	Чистий прибуток/Активи

Рівень фінансової безпеки добувної організації характеризують показники платоспроможності та фінансової ефективності організації.

Аналіз платоспроможності (короткострокової та довгострокової) здійснюється за допомогою наступних коефіцієнтів: коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт автономії (таблиця 2.2).

Таблиця 2.2 – Аналіз рівня фінансової безпеки ДП «Селидіввугілля»

Показники	Роки		
	2021	2022	2023
Активи, тис. грн.	217404,0	241028,0	277661,0
Оборотні активи, тис. грн.	102 883,0	127 948,0	163 646,0
Чистий прибуток, тис. грн.	1030,0	3062,0	1230,0
Власний капітал, тис. грн.	56 393,0	55 131,0	55 164,0
Поточні зобов'язання, тис. грн.	153 498,0	178 683,0	215 283,0
Всього джерел засобів, тис. грн.	217 404,0	241 028,0	277 661,0
Аванси одержані, тис. грн.	39 553,0	52 572,0	72 867,0
Частка авансів одержаних в загальній сумі джерел засобів, %	18,2	21,8	26,2
Короткострокова платоспроможність	0,67	0,716	0,76
Довгострокова платоспроможність	0,253	0,229	0,199
Фінансова ефективність	0,237	0,127	0,443

Короткострокову платоспроможність організації ДП «Селидіввугілля» характеризує коефіцієнт поточної ліквідності ($K_{пл}$) та визначається (формула 2.1):

$$K_{пл} = \frac{A_0}{З_к}, \quad (2.1)$$

де A_0 – оборотні активи;

$З_к$ – короткострокові зобов'язання.

Коефіцієнт поточної ліквідності відображає прогнозовані платіжні можливості організації за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами й характеризує очікувану платоспроможність організації.

Обсяг оборотних активів ДП «Селидіввугілля», питома вага яких у загальній структурі активів, на кінець 2021 р. склала 47,3 %, на кінець 2022 р. – 53,08 %, на

кінець 2023 р. – 58,9 % , що свідчить про їх збільшення.

Аналізуючи звітність ДП «Селидіввугілля», слід відзначити збільшення поточних зобов'язань відповідно з 153498,0 тис. грн. у 2021 р. до 215283,0 тис. грн. у 2023 р. Збільшення зазначених показників діяльності призводить до збільшення коефіцієнтів поточної ліквідності з 0,67 у 2021 р. до 0,76 у 2023 р. та свідчить про належний рівень платоспроможності ДП «Селидіввугілля».

Довгострокову платоспроможність організації характеризує показник коефіцієнт автономії (K_a), (формула 2.2):

$$K_a = \frac{B_k}{A}, \quad (2.2)$$

де, B_k – власний капітал, тис. грн.;

A – активи, тис. грн.

У зв'язку зі змінами у структурі власного капіталу, а саме із зменшенням отриманого прибутку на 1262 тис. грн. та 1229 тис. грн. відповідно у 2022 та 2023 рр. порівняно з 2021 р., коефіцієнт автономії знизився з 0,253 у 2021 р. до 0,199 у 2023 р. У 2022 р. він становив 0,229. Значення цього показника говорить про те, що ДП «Селидіввугілля» здатне на кінець 2023 р. профінансувати 19,9 % активів за рахунок власного капіталу. Низьке значення цього показника сигналізує про високий рівень ризиків і низьку стійкість бізнес-структури в середньостроковій перспективі.

Далі проаналізуємо фінансові результати діяльності організації. Показники рентабельності є відносною характеристикою фінансових результатів й ефективності діяльності організації. Вони вимірюють прибутковість організації з різних позицій. Крім цього, показники рентабельності - важливі характеристики факторного середовища формування прибутку організації [21].

Коефіцієнт рентабельності активів (P_a) характеризує рівень прибутку, генерований всіма активами організації, що перебувають у його використанні по

балансу, і розраховується наступним чином (формула 2.3):

$$P_a = \frac{Чп}{A}, \quad (2.3)$$

де, Чп – чистий прибуток, тис. грн.;

A – активи.

Аналізуючи показники таблиці 2.2 та враховуючи вище викладене, необхідно зазначити, що показник рентабельності активів на кінець 2021 р. складав 0,237, а на кінець 2023 р. 0,443 і характеризує збільшення прибутковості активів ДП «Селидіввугілля» з 23,7 % у 2021 р. до 44,3 % у 2023 р.

Частка авансів одержаних в загальній сумі джерел засобів визначається співвідношенням авансів одержаних до загальної суми джерел засобів.

Частка авансів одержаних в загальній сумі джерел засобів (формула 2.4):

$$Д = \frac{A}{Дз}, \quad (2.4)$$

де, A – загальна величина авансів одержаних, тис. грн.;

Дз – загальна сума джерел засобів, тис. грн.;

Збільшення авансів одержаних з 39553 тис. грн. у 2021 р. до 72867 тис. грн. у 2023 р., а також збільшення джерел засобів за аналізований період призвело до зростання частки авансів одержаних в загальній сумі джерел засобів з 18,2 у 2021 р. до 26,2 у 2023 р. У 2022 р. частки авансів одержаних становить 21,8.

В цілому можна зробити висновок, що організація ДП «Селидіввугілля» була достатньо ліквідною у аналізованому періоді.

На підставі вихідних даних відібраних складових фінансового рівня економічної безпеки побудуємо теоретичні залежності кожної з них від суми отриманих авансів (рисунок 2.1).

Результати теоретичного уявлення залежності обраних для дослідження показників від отриманих авансів для добувних організацій представимо в зведеній таблиці 2.3.

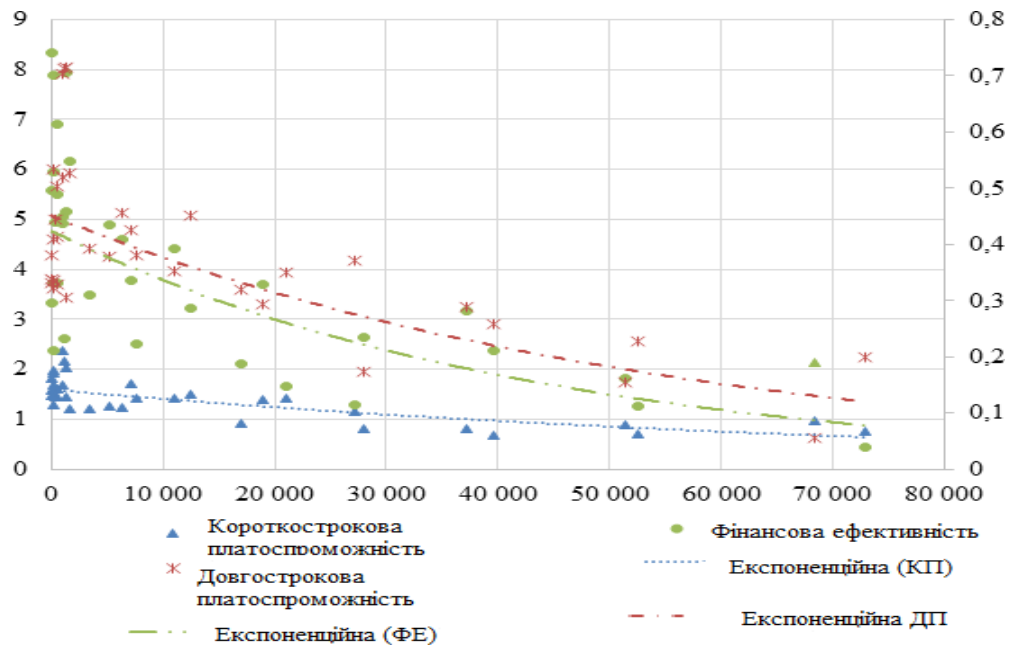

Рисунок 2.1– Поле кореляції короткострокової платоспроможності, довгострокової платоспроможності, фінансової ефективності і авансів отриманих

Таблиця 2.3 – Теоретичні залежності показників фінансового рівня економічної безпеки добувних організацій

Показники фінансового рівня економічної безпеки	Коефіцієнт детермінації, R^2	Теоретична залежність, $f(r)$
Короткострокова платоспроможність	0,6255	$x(r) = 1,5943e^{-1E-05r}$
Довгострокова платоспроможність	0,6123	$y(r) = 0,4516e^{-2E-05r}$
Фінансова ефективність	0,605	$z(r) = 4,7719e^{-2E-05r}$

Отримані результати дозволяють перейти безпосередньо до моделювання фінансового рівня економічної безпеки організації, беручи до уваги властиву їм специфіку фінансування.

Для дослідження фінансового рівня економічної безпеки організації застосуємо методи диференціального обчислення. Вирішуючи поставлене завдання будемо використовувати диференціальне рівняння в частинних похідних.

Фінансовий рівень економічної безпеки організації будемо розглядати як складну функцію $f = f(x, y, z)$, у відкритій області Ω , причому кожна з змінних x ,

y, z є функцією від змінної r . Відповідно до представленого системною взаємодією показників фінансового рівня економічної безпеки організації введемо позначення:

x – короткострокова платоспроможність;

y – довгострокова платоспроможність;

z – фінансова ефективність;

r – аванси отримані.

При цьому: $x = x(r)$; $y = y(r)$; $z = z(r)$, тобто і функція f є функцією змінної r , значить f є складною функцією аргументу r . Таким чином, запропонований підхід дозволяє представити модель фінансового рівня економічної безпеки організації дозволяє скласти диференціальне рівняння, використовуючи рівняння повної похідної складної функції (2.4):

$$\frac{df}{dr} = \frac{df}{dx} * \frac{dx}{dr} + \frac{df}{dy} * \frac{dy}{dr} + \frac{df}{dz} * \frac{dz}{dr}, \quad (2.4)$$

В представленому виразі $-\frac{df}{dx}, \frac{df}{dy}, \frac{df}{dz}$ – частинні похідні функції $f = f(x, y, z)$ – похідні теоретичних залежностей складових фінансового рівня економічної безпеки від авансів отриманих (таблиця 2.3).

Визначимо частинні похідні функції:

$$f = f(x, y, z) = 0,00106 + 0,2613x + 0,2604y + 0,4969z$$

$$\text{Так: } \frac{df}{dx} = 0,2613, \frac{df}{dy} = 0,2604, \frac{df}{dz} = 0,4969$$

Визначимо похідні теоретичних залежностей складових фінансового рівня економічної безпеки організації від авансів отриманих:

$$\frac{dx}{dr} = -1,5943 \cdot 10^{-5} \cdot e^{-10^{-5}r}$$

$$\frac{dy}{dr} = -0,9032 \cdot 10^{-5} \cdot e^{-2 \cdot 10^{-5}r}$$

$$\frac{dz}{dr} = -9,5438 \cdot 10^{-5} \cdot e^{-2 \cdot 10^{-5}r}$$

Підставляючи отримані результати в вираз, отримаємо диференціальне

рівняння, рішення якого дозволить визначити функцію, яка описує вплив отриманих організацією авансів на фінансовий рівень економічної безпеки.

$$\begin{aligned} \text{— } \frac{df}{dr} = & 0,2613 (-1,5943 \cdot 10^{-5} \cdot e^{-10^{-5}r}) + 0,2604 (-0,9032 \cdot 10^{-5} \cdot e^{-2 \cdot 10^{-5}r}) + \\ & + 0,4969 (-9,5438 \cdot 10^{-5} \cdot e^{-2 \cdot 10^{-5}r}) \end{aligned}$$

Інтегруючи отримаємо загальне рішення диференціального рівняння:

$$f = 0,41659 \cdot e^{-10^{-5}r} + 0,117597 \cdot e^{-2 \cdot 10^{-5}r} + 2,37116 \cdot e^{-2 \cdot 10^{-5}r} + C$$

Вирішимо задачу Коші для знаходження приватного рішення диференціального рівняння, для чого поставимо початкові умови $f(0) = 1$.

$$C = 1 - 0,41659 \cdot e^{-10^{-5}r} - 0,117597 \cdot e^{-2 \cdot 10^{-5}r} - 2,37116 \cdot e^{-2 \cdot 10^{-5}r}$$

В результаті отримаємо постійне інтегрування:

$$C = -1,90535$$

Таким чином, отримано приватне рішення рівняння:

$$f = 0,41659 \cdot e^{-10^{-5}r} + 0,117597 \cdot e^{-2 \cdot 10^{-5}r} + 2,37116 \cdot e^{-2 \cdot 10^{-5}r} - 1,90535$$

На рисунку 2.2 представлений графік залежності фінансового рівня економічної безпеки організації від величини отриманих авансів.

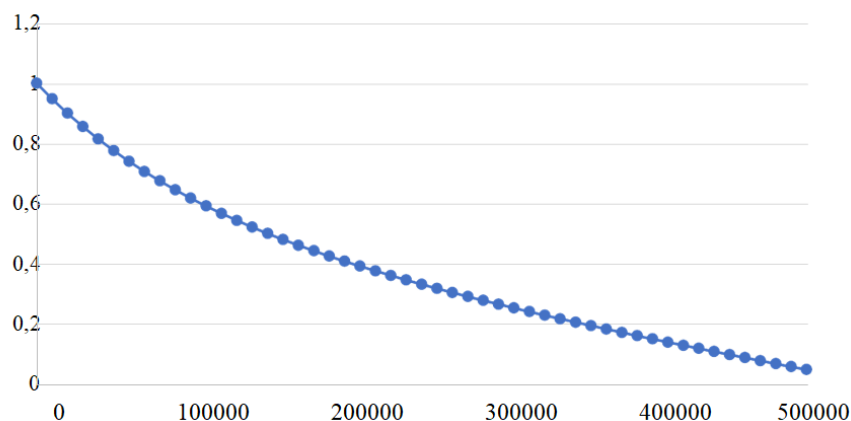

Рисунок 2.2 – Функціональна залежність фінансового рівня економічної безпеки ДП «Селидвугілля» від величини отриманих авансів

Таким чином, отримана функціональна залежність дозволяє зробити висновок про те, що зростання авансованого в організацію капіталу, призводить до зниження її фінансової стійкості з позиції показників фінансового аналізу, і, як наслідок, знижує загальний рівень економічної безпеки, негативно впливаючи на її фінансову складову.

2.2 Підхід до оцінювання фінансової складової економічної безпеки ДП «Селидвугілля»

З метою виявлення функції, яка описує фінансовий рівень економічної безпеки організації, можна застосувати метод експертних оцінок. При проведенні даного дослідження використані методи математичної статистики, кореляційно-регресійного аналізу та експертних оцінок.

По-перше, всі коефіцієнти фінансового аналізу ділимо на великі групи показників:

- показники, що характеризують короткострокову платоспроможність;
- показники, що характеризують довгострокову платоспроможність;
- показники, що характеризують ефективність використання ресурсів.

При оцінці фінансової складової економічної безпеки організації на підставі даних річної звітності було запропоновано такі умови:

1. Для дослідження обрано такі показники, що застосовуються в аналізі фінансової стійкості і безпеки організації (таблиця 2.4).

Таблиця 2.4 – Показники складових фінансового рівня економічної безпеки та діапазони нормативних значень організації

Складова рівня фінансової безпеки організації	Показник	Діапазони нормативних значень
Короткострокова платоспроможність	Коефіцієнт покриття	1 – 2,5
Довгострокова платоспроможність	Коефіцієнт платоспроможності	0,5 – 1
Фінансова ефективність	Рентабельність активів (ROA)	0,05 – 0,4

2. Оцінка фінансового рівня повинна виконуватися на підставі рекомендованих значень коефіцієнтів фінансового аналізу.

3. Оцінка рівня фінансової складової економічної безпеки ДП «Селидвугілля» f може приймати значення в заданому інтервалі (2.5):

$$[0, 1] = f \in \mathbb{R}: 0 \leq f \leq 1 \quad (2.5)$$

Апроксимуємо отримані дані методом кореляційно-регресійного аналізу побудуємо математичну залежність фінансового рівня економічної безпеки від рівня короткострокової платоспроможності (x), довгострокової платоспроможності (y) і ефективності (z) (2.6):

$$f = f(x, y, z) = 0,00106 + 0,2613 x + 0,2604 y + 0,4969 z \quad (2.6)$$

Результати регресійного і дисперсійного аналізу наведемо в таблицях 2.5, 2.6 відповідно.

Таблиця 2.5 – Регресійна статистика

Множинний R	0.998647178
R-квадрат	0.997296185
Нормований R-квадрат	0.997034526
Стандартна помилка	0.007978222

Порівнюючи фактичне значення F-критерію Фішера $F = 3811,428$ з табличним значенням $F_{\text{табл}}(\alpha; k_1; k_2)$, де рівень значущості $\alpha = 0,05$, ступеня свободи $k_1 = m = 3$ и $k_2 = n - m - 1 = 32$, $F_{\text{табл}} = 2,9$, можна говорити про статистичну значимість моделі.

Таблиця 2.6 – Результати дисперсійного аналізу

	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>
Регресія	3	0.727815252	0.242605084	3811.427778
Залишок	31	0.001973213	6.3652E-05	
Разом	34	0.729788465		

З метою виявлення критичних значень фінансового рівня економічної безпеки організації розглянемо, як веде себе отримана функція в інтервалі нормативних значень. Для цього побудуємо її графік (рисунок 2.3) за даними, наведеними в таблиці.

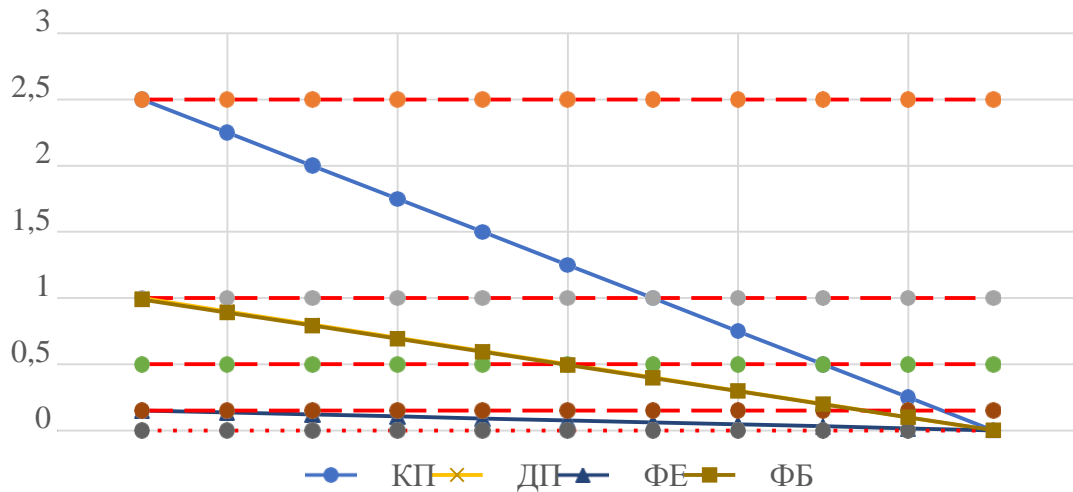

Рисунок 2.3 – Поведінка моделі фінансового рівня економічної безпеки бізнес-структури в діапазоні нормативних значень

На рисунку 2.3 пунктиром позначені граничні значення розглянутих показників. Розглядаючи в динаміці представлені дані, можна стверджувати, що першою зі складових фінансового рівня економічної безпеки організації, приймає значення менше нормативного складова, що характеризує довгострокову платоспроможність (ДП = 0,5), а значення інших складових знаходяться в діапазоні нормативних значень. При цьому функція фінансового рівня економічної безпеки організації приймає, значення ФБ = 0,56.

Таблиця 2.7 – Дані для аналізу моделі рівня фінансової безпеки

Складові фінансового рівня економічної безпеки	Діапазон нормативних значень										
	2,5	2,3	2,1	1,9	1,7	1,5	1,3	1,1	0,9	0,7	0,5
КП	2,5	2,3	2,1	1,9	1,7	1,5	1,3	1,1	0,9	0,7	0,5
ДП	1	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1	0
ФЕ	0,15	0,135	0,12	0,105	0,09	0,075	0,06	0,045	0,03	0,015	0
ФБ	0,99	0,90	0,82	0,73	0,65	0,56	0,48	0,39	0,30	0,22	0,13

Далі нижче нормативного приймає значення складової, що характеризує короткострокову платоспроможність (КП = 1). У цьому випадку функція фінансового рівня економічної безпеки організації приймає значення ФБ = 0,327, причому значення складової, що характеризує довгострокову

платоспроможність також знаходиться за межею діапазону значень, що рекомендуються. Результати проведеного аналізу дозволяють визначити критичні значення фінансового рівня економічної безпеки організації наступним чином (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8 – Рекомендовані значення станів фінансового рівня економічної безпеки організації

Стан фінансового рівня економічної безпеки	Діапазон значень
Високий	$1 \geq f \geq 0,56$
Низький	$0,56 > f \geq 0,327$
Критичний	$0,327 > f$

Так на рисунку 2.4 графічно представлено зміна рівня фінансової складової ЕБ ДБП деяких підприємств, на підставі результатів даних по побудованій моделі.

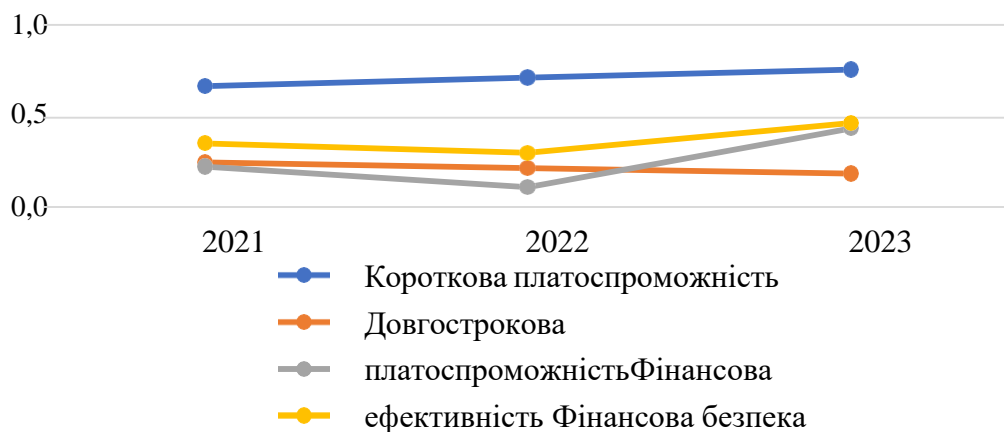

Рисунок 2.4 – Зміна рівня фінансової складової економічної безпеки ДП «Селидвугілля» на підставі результатів даних по побудованій моделі

Представлені результати дозволяють говорити про те, що рівень фінансової складової економічної безпеки ДП «Селидвугілля» протягом усього розглянутого періоду знаходиться в зоні низьких значень.

Для добувних організацій, одним із головних напрямів забезпечення достатнього рівня фінансової безпеки є ефективне фінансове забезпечення, яке

дає можливість акумулювати достатню суму фінансових ресурсів за рахунок різних джерел, маневрувати, розподіляти і використовувати ці ресурси виходячи із розроблених стратегічних, тактичних і оперативних планів, фактичної ситуації, що склалась в процесі господарювання.

Однак масштаби фінансово-господарської діяльності добувних організацій суттєво впливають на реальну потребу у фінансових ресурсах, що вимагає від добувних підприємств з різною величиною активів здійснювати відповідні заходи з метою залучення фінансових ресурсів (таблиця 2.9).

Таблиця 2.9 – Заходи, що забезпечують зростання обсягів фінансових ресурсів організації

Заходи	Способи реалізації	Вплив на безпеку добувних організацій
Використання фінансових інструментів, зокрема облігацій, що розміщуються на внутрішньому фондовому ринку	Емісія і розміщення облігацій добувних організації на внутрішньому фондовому ринку	За рахунок емісії і розміщення облігацій можливо суттєво збільшити обсяги фінансових ресурсів і, таким чином, розширити масштаби господарювання
Залучення до співпраці українських фінансових інститутів	Підготовка і ухвалення угод про фінансування добувних організації або постійне фінансування галузі	Забезпечується фінансування необхідних об'єктів добувних організацій, що створюватиме умови для підвищення рівня фінансової безпеки
Залучення приватних інвесторів до фінансування	Укладання угод з приватними інвесторами, які бажають за рахунок власних чи позикових коштів фінансувати добувну організацію	Фінансування добувних організацій за рахунок коштів приватних інвесторів дає додаткові, а інколи значні фінансові ресурси, що підвищує фінансову безпеку
Збільшення власних прибутків	Зростання обсягів доходів від фінансово-господарської діяльності та зменшення витрат на господарську діяльність	Зростання прибутків підвищує рівень самофінансування, забезпечує зростання капіталізації та вартості організації, що позитивно впливає на рівень фінансової безпеки
Участь в державних та місцевих тендерах	Активна участь у всіх тендерах на вугільне постачання об'єктів, заякими буде державне чи місцеве фінансування	Державне чи місцеве фінансування добувних підприємств суттєво зменшує витрати на залучення ресурсів, а отже, підвищує фінансову безпеку

Такі заходи повинні відповідати як потребам і можливостям самих добувних організацій, так і бути підкріплені реальною спроможністю соціально-економічної системи держави створювати фінансові ресурси за рахунок постійного збільшення ВВП, а фінансовий ринок акумулювати і розподіляти ці фінансові ресурси між різними економічними суб'єктами з урахуванням їх вартості, необхідності залучення суб'єктами господарювання.

Розроблені напрями та заходи з позиції теоретичних досліджень розширюють наукові положення щодо більш надійного, ефективного і фінансово безпечного господарювання, яке важливе для кожної добувної організації в умовах нестабільності та постійних фінансово-економічних загроз.

З практичних позицій дані положення спрямовані на вирішення конкретних завдань, які виникають у фінансових менеджерів добувних організацій в процесі залучення фінансових ресурсів, пошуку та вибору джерел їх формування, надання переваг тим чи іншим фінансовим інструментам.

ВИСНОВКИ

Визначено, що до основними системними рівнями економічної безпеки добувних організацій є фінансовий, кадрово-інтелектуальний, ресурсний, техніко-технологічний, політико-правовий, інформаційний, екологічний, силовий, ринковий, інтерфейсний, інноваційний.

Комплексний підхід до організації системи економічної безпеки базується на системному взаємозв'язку на кожному із рівнів і положенні, що забезпечення достатнього рівня за кожної з функціональних складових уможливорює забезпечення системи економічної безпеки.

Визначено, що визначальний вплив на економічну безпеку ДП «Селидвугілля» здійснює фінансова функціональна складова. Особливістю формування фінансів добувних організацій є здійснення кругообігу коштів, який залежить від форми розрахунків, що зумовлює значну частку авансів замовників та кредитів банків. Аванси, які отримує організація, призводять до зростання позикових коштів в структурі капіталу, що, в свою чергу, знаходить відображення у зниженні показників фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності.

Обґрунтовано, що фінансовий рівень економічної безпеки ДП «Селидвугілля» є певною функціональною залежністю показників короткострокової платоспроможності, довгострокової платоспроможності та фінансової ефективності у відкритій області. Отримана функціональна залежність демонструє взаємозв'язок отриманих авансів і показників фінансового рівня економічної безпеки. Зростання авансованого капіталу знижує загальний рівень економічної діяльності, негативно впливаючи на його фінансову складову, що відображається у зниженні фінансової стійкості/

На основі виділення функціональних складових і визначення фінансового рівня системи економічної безпеки ДП «Селидвугілля», обґрунтовано комплекс заходів із упередження посилення негативного впливу загроз внутрішнього і зовнішнього середовищ у короткостроковій та довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрушків Б. М. Економічна та майнова безпека бізнесу : навчальний посібник / Б. М. Андрушків, Л. Я. Малюта. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2016. 180 с.
2. Варналій З. С. Економічна безпека: навчальний посібник / З. С. Варналій. Київ : Знання, 2009. 647 с.
3. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення : монографія / Т. Г. Васильців [та ін.] ; за редакцією Т. Г. Васильцева. Львів. 2012. 386 с.
4. Геєць В. М. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство: монографія / Геєць В. М., Кизим М. О., Клебанова Т. С. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2006. 240 с.
5. Живко З. Б. Методологія управління економічною безпекою підприємства : монографія / З. Б. Живко. Львів: Ліга – Прес, 2013. 474 с.
6. Отенко І. П. Економічна безпека підприємства : навчальний посібник / І. П. Отенко, Г. А. Іващенко, Д. К. Воронков. Харків : Харківський національний економічний університет, 2012. 251 с.
7. Ілляшенко С. М. Складові економічної безпеки підприємства і підходи до їх оцінки // С. М. Ілляшенко // Актуальні проблеми економіки. 2013. № 3. С. 12-19.
8. Черевко О. В. Управління системою економічної безпеки суб'єктів господарювання : обліково-аналітичне забезпечення : монографія / О. В. Черевко, І. П. Мігус. Черкаси : 2015. 198 с.
9. Штамбург Н. В. Складові економічної безпеки підприємства / Н. В. Штамбург // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. 2011. № 1 (4). С. 490-496.
10. Донець Л. І. Економічна безпека підприємства : навчальний посібник / Л. І. Донець, Н. В. Ващенко, Т. Є. Андреева. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 240 с.

11. Воронков О. О. Концептуальні засади дослідження економічної безпеки будівельних підприємств / О. О. Воронков, К. С. Дяченко // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. 2021. № 4. 117-124 с.

12. Євдокимова Н. М. Економічна діагностика: навчально-методичний посібник / Н. М. Євдокимова, А. В. Кірієнко. – Київ : Київський національний економічний університет, 2015. 110 с.

13. Ортинський В. Л. Економічна безпека підприємств, організацій та установ: навчальний посібник / В. Л. Ортинський, І. С. Керницький [та ін.]. Київ : Правова єдність, 2014. 544 с.

14. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів : навчальний посібник / С. М. Фролов, О. В. Козьменко, А. О. Бойко ; під загальною редакцією С. М. Фролова. – Суми : Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України», 2015. 280 с.

15. Гриценко А. А. Архітектоніка економічної безпеки : монографія / А. А. Гриценко ; Національна академія наук України, «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України». Київ, 2021. 224 с.

16. Берлач А. І. Безпека бізнесу / А. І. Берлач. Київ : Університет Україна, 2021. 280 с.

17. Копилук О. І. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки : підручник / О. І. Копилук, О. М. Музичка, Ю. В. Тимчишин [та ін.]. Львів : Видавництво «Сполом», 2021. 411 с.

18. Воробйов Ю. М. Фінансова безпека будівельних підприємств: монографія / Ю. М. Воробйов, О. І. Воробйова, О. Г. Блажевич. – Сімферополь : ВД «АРІАЛ», 2013. 180 с.

19. Подольчак Н. Ю. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки : навчальний посібник / Н. Ю. Подольчак, В. Я. Карковська. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 267 с.

20. Сусіденко О. В. Фінансова безпека підприємства: теорія, методи,

практика : монографія / О. В. Сусіденко. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 127 с.

21. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство : монографія / В. М. Гесць [та ін.]. Харків : ІНЖЕК, 2006. 240 с.

22. Берлач А. І. Безпека бізнесу : навчальний посібник / А. І. Берлач. Київ : Україна, 2021. 280 с.

Таблиця А.2 – Вплив факторів внутрішнього середовища на економічну безпеку добувних організацій в розрізії функціональних складових

Середовище впливу	Ключові фактори	Функціональні складові економічної безпеки											
		Фінансова	Кадрово-інтелектуальна	Ресурсна	Техніко-технологічна	Нормативно-правова	Інформаційна	Екологічна	Силова	Ринкова	Інтерфейсна	Інноваційна	
ВНУТРІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ	Технічна складність добувного процесу	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Рівень кваліфікації кадрів	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+
	Плинність кадрів	+	+		+	+	+			+	+		
	Зростання кредиторської заборгованості	+					+			+			
	Використання застарілих технологій та відсутність фінансування нових	+	+		+		+	+					+
	Застаріла матеріально-технічна база	+	+		+		+	+					+
	Структура капіталу бізнес-структури	+		+	+		+			+			+
	Джерела фінансового забезпечення	+	+	+	+		+			+	+	+	+
	Зміни співвідношення доходів та витрат бізнес-структури	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
	Брак оборотних коштів	+		+	+					+			+
	Короткострокова та довгострокова платоспроможність бізнес-структури	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Аванси отримані бізнес-структурою	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+
	Конкурентоспроможність технологій, які використовуються	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+
	Охорона праці	+	+			+	+		+	+	+		
	Достовірність та захист інформації	+				+	+			+			
	Конкурентоспроможність продукції	+		+	+					+	+		
	Частка ринку	+					+			+	+		
	Підвищення цін	+		+	+		+	+		+			
	Штрафні санкції	+	+				+		+				

ДОДАТОК Б

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ДП «СЕЛИДВУГІЛЛЯ»

Таблиця Б.1 – Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2021 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	0	0
накопичена амортизація	1002	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	88031	86010
первісна вартість	1011	90517	91109
знос	1012	2486	5099
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	26532	27900
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	611	611
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	115174	114521
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	75339	95945
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	825	1971
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1000	781
з бюджетом	1135	0	1524
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		29
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2781	2422
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	166	211
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	80111	102883
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	195285	217404

Продовження таблиці Б.1

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	785	785
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Резервний капітал	1415	444	444
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	55151	55164
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Усього за розділом I	1495	56380	56393
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	7513	7513
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Усього за розділом II	1595	7513	7513
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	18882	13903
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	1953	1159
розрахунками з бюджетом	1620	130	787
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	1
розрахунками зі страхування	1625	434	869
розрахунками з оплати праці	1630	1640	3501
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	37144	39553
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	2094	2165
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	7	4
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	69108	91557
Усього за розділом III	1695	131392	153498
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	195285	217404

Таблиця Б.2 – Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2022 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	0	0
накопичена амортизація	1002	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	86010	84233
первісна вартість	1011	91109	92097
знос	1012	5099	7864
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	27900	28300
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	611	547
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	114521	113080
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	95945	120629
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1971	1644
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	781	2632
з бюджетом	1135	1524	5
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	29	25
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2422	2886
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	211	127
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	102883	127948
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	217404	241028

Продовження таблиці Б.2

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	785	785
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Резервний капітал	1415	444	444
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	55164	53902
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Усього за розділом I	1495	56393	55131
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	7513	7214
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Усього за розділом II	1595	7513	7214
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	13903	10775
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	1159	426
розрахунками з бюджетом	1620	787	1171
у тому числі з податку на прибуток	1621	1	0
розрахунками зі страхування	1625	869	255
розрахунками з оплати праці	1630	3501	3297
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	39553	52572
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	2165	2165
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	4	4
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	91557	108018
Усього за розділом III	1695	153498	178683
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	217404	241028

Таблиця Б.3 – Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2023 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	0	0
накопичена амортизація	1002	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	84233	85168
первісна вартість	1011	92097	95734
знос	1012	7864	10566
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	28300	28300
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	547	547
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	113080	114015
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	120629	156698
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1644	1356
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2632	1177
з бюджетом	1135	5	54
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	25	71
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2886	3796
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	127	494
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	127948	163646
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	241028	277661

Продовження таблиці Б. 3

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	785	785
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Резервний капітал	1415	444	444
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	53902	53935
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Усього за розділом I	1495	55131	55164
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	7214	7214
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Усього за розділом II	1595	7214	7214
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	10775	8115
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	426	1575
розрахунками з бюджетом	1620	1171	1267
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	255	268
розрахунками з оплати праці	1630	3297	4862
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	52572	72867
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	2165	1287
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	4	4
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	108018	125038
Усього за розділом III	1695	178683	215283
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	241028	277661

Таблиця Б.4 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	25435	24749
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(18343)	(21290)
Валовий: прибуток	2090	7011	3459
збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2120	1819	2045
Адміністративні витрати	2130	(13552)	(13537)
Витрати на збут	2150	(108)	(76)
Інші операційні витрати	2180	(763)	(1081)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		
збиток	2195	(5593)	(9190)
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	5	18
Інші доходи	2240	9968	29
Фінансові витрати	2250	(4253)	(5702)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	()	()
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	127	0
збиток	2295	(0)	(14845)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-24	3118
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	103	0
збиток	2355	(0)	(11727)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		

Продовження таблиці Б.4

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	103	-11727

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	37946	33533
Витрати на оплату праці	2505	9875	9923
Відрахування на соціальні заходи	2510	3683	3712
Амортизація	2515	2613	2486
Інші операційні витрати	2520	1508	896
Разом	2550	55625	50550

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Середньорічна кількість простих акцій	2600	73528	73528
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	73528	73528
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	1.40083	-159.49026
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	1.40083	-159.49026
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Таблиця Б.5 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2022 рік

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	32551	25435
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(20823)	(18424)
Валовий: прибуток	2090	11728	7011
збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2120	2022	1819
Адміністративні витрати	2130	(11312)	(13552)
Витрати на збут	2150	(70)	(108)
Інші операційні витрати	2180	(859)	(763)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1509	0
збиток	2195	(0)	(5593)
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	24	5
Інші доходи	2240	0	9968
Фінансові витрати	2250	(3056)	(4253)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	()	()
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	127
збиток	2295	(1523)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	274	-24
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	103
збиток	2355	(1249)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		

Продовження таблиці Б.5

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-1249	103

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	45410	38027
Витрати на оплату праці	2505	5577	9791
Відрахування на соціальні заходи	2510	2063	3683
Амортизація	2515	2765	2613
Інші операційні витрати	2520	1125	1592
Разом	2550	56940	55706

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Середньорічна кількість простих акцій	2600	73528	73528
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	73528	73528
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-16.98673	1.40083
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-16.98673	1.40083
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Таблиця Б.6 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2023 рік

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	40429	32551
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(27776)	(20823)
Валовий: прибуток	2090	12653	11728
збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2120	2257	2022
Адміністративні витрати	2130	(11754)	(11312)
Витрати на збут	2150	(148)	(70)
Інші операційні витрати	2180	(713)	(859)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	2295	1509
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	17	24
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	(2162)	(3056)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	()	()
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	150	0
збиток	2295	(0)	(1523)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-27	274
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	123	0
збиток	2355	(0)	(1249)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		

Продовження таблиці Б.6

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	123	-1249

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	64259	45410
Витрати на оплату праці	2505	5336	5577
Відрахування на соціальні заходи	2510	1991	2063
Амортизація	2515	2702	2765
Інші операційні витрати	2520	1543	1125
Разом	2550	75831	56940

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Середньорічна кількість простих акцій	2600	73528	73528
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	73528	73528
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	1.67283	-16.98673
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	1.67283	-16.98673
Дивіденди на одну просту акцію	2650	1.58919	0

ДОДАТОК В

Рисунок В.1 – Основні етапи розробки та реалізації стратегії підвищення фінансового рівня системи економічної безпеки ДП «Селидвугілля»